

Spørreundersøkelse om effekter av koronapandemien

- Undersøkelse sendt til alle ph.d.-kandidater og postdoktorer ved UiB våren 2021

Tilbakemeldinger fra fakultetene viser at koronapandemien har hatt negativ effekt på forskningen. Denne effekten er antatt å være særlig stor på yngre forskere og ph.d.-kandidater. Det ligger an til at det starter en generasjon yngre forskere som begynner sin forskerkarriere på helt andre premisser enn tidligere. Unge forskere er i tillegg ansatt på en tidsavgrenset kontrakt, og er i et intensivt opplæringsløp. Universitetsledelsen ved rektor Margareth Hagen og direktør for HR-avdelingen Sonja Dyrkorn bestemte derfor at det skulle gjennomføres en spørreundersøkelse blant ph.d.-kandidater og postdoktorer for å kartlegge hvordan denne gruppen har opplevd korona-pandemien og hvordan dette har påvirket fremdriften. En spørreundersøkelse ble utarbeidet tidlig vårsemesteret 2021. Gruppe B-representantene i fakultetsstyrene og UiB Doc ble konsultert i prosessen med utarbeidelsen av undersøkelsen.

I undersøkelsen blir det spurt om blant annet forsinkelser, informasjonsflyt, mulig forlenging av kontrakt, i hvilken grad en rekke hendelser har påvirket fremdriften og i hvilken grad respondentene vil finne en rekke foreslåtte tiltak nyttig. Undersøkelsen ble sendt ut 18. februar til 1675 ph.d.-kandidater og postdoktorer. Undersøkelsen ble avsluttet 18. mars.

50% (N:845) av mottakerne har besvart hele undersøkelsen, og 3% har svart på deler av den. Av respondentene er 82% ph.d.-kandidater, og 18% postdoktorer. Alle fakultetene er representert blant respondentene. 67 % av respondentene er ph.d.-kandidater som er ansatt ved UiB.

For å kunne sortere mellom de som er godt integrert i Norge, i universitetssamfunnet og i fagmiljøet, og de som ikke er det, ble det spurt om i hvor stor grad respondenten snakker norsk. 65% av respondentene anser seg som å snakke relativt flytende norsk, og 32% snakker ikke flytende i norsk. 2% ønsker ikke å svare på dette spørsmålet.

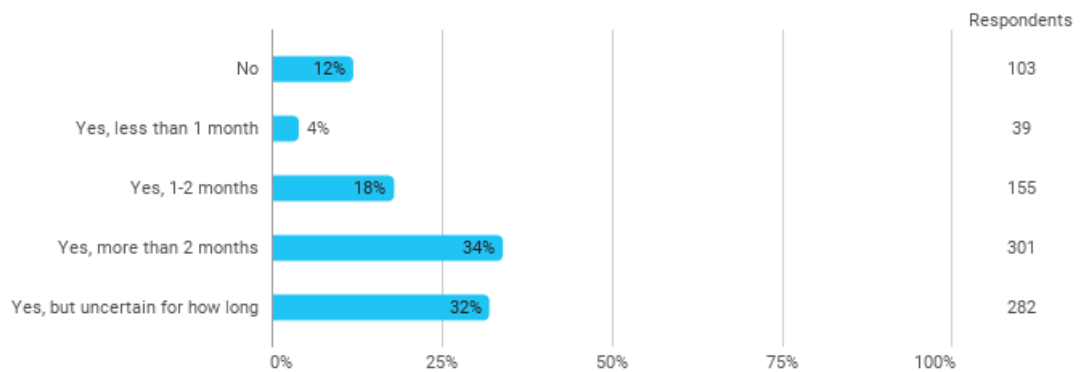
Oppsummering

- 88% av respondentene svarer at de er forsinket i noen grad i forskningen på grunn av korona-pandemien.
- Andelen kandidater som rapporterer at de er forsinket er høyest blant respondentene som har vært ph.d.-kandidat eller postdoktor i 1-2 år. I denne gruppen rapporterer 93% at de er forsinket i noen grad.
- 63% av respondentene rapporterer at datainnsamling eller kildearbeid har blitt påvirket i noen eller stor grad av koronapandemien.
- 29% av respondentene har endret datagrunnlaget eller forskningsspørsmålet i noen eller stor grad på grunn av problemer grunnet koronapandemien.
- 90% av respondentene har i noen eller stor grad hatt tilstrekkelig kontakt med veileder gjennom koronapandemien.
- 26% av respondentene rapporterer at de ikke har hatt tilfredsstillende arbeidsforhold hjemme, mens 58% har i noen grad hatt tilfredsstillende arbeidsforhold.
- 25% av respondentene svarer at de er fornøyde eller veldig fornøyde med informasjonen de har mottatt om mulig forlengelse av kontrakten (kun spurt ph.d.-kandidater ansatt ved UiB).
- 63% av respondentene ønsker mer informasjon om hvordan de kan søke om en forlengelse (kun spurt ph.d.-kandidater ansatt ved UiB).
- 44% av respondentene svarer at de har søkt om forlengelse (kun spurt ph.d.-kandidater ansatt ved UiB).

- 37% av respondentene svarer at de planlegger å søke om forlengelse/ytterligere forlengelse, men 44% ikke vet ennå (kun spurt ph.d.-kandidater ansatt ved UiB).

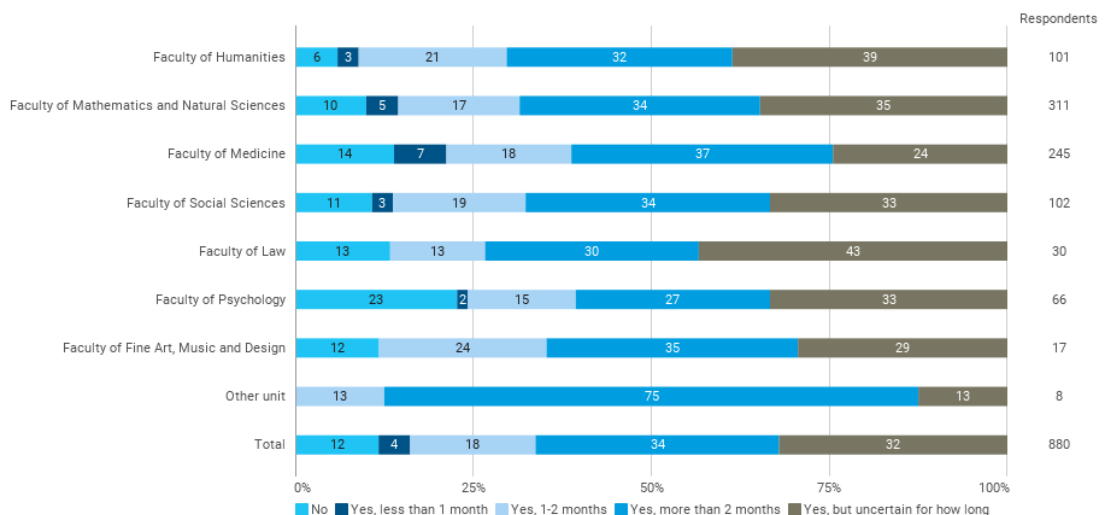
1. Forsinkelser

På spørsmål om hvorvidt respondentene har blitt forsinket i forskningen på grunn av koronapandemien (Fig. 1) har 88% av respondentene svart at de er forsinket. Dette er noe høyere svarandel enn i SiN¹ sin undersøkelse som ble gjort høsten 2020, der 84% rapporterte at de er forsinket grunnet pandemien, og betydelig høyere enn i NIFU² sin rapport «*Et akademisk annerledesår*» som kom våren 2021, der 70% av ph.d.-kandidatene rapporterte at de tror de blir forsinket.

Figur 1: Have you suffered delays in your research due to the corona pandemic?

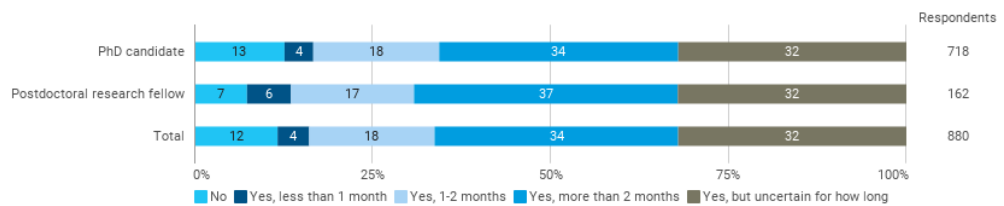
Hhv 18% og 34% svart at de er forsinket 1-2 måneder eller mer enn 2 måneder. 12% er ikke forsinket, og 32% er usikker hvor lenge. Det er kun mindre variasjoner mellom fakultetene, og Juridisk og Psykologisk fakultet er de eneste fakultetene der under 50% av respondentene svarer at de er 1-2 måneder forsinket eller mer (Fig. 2). Det er mye tilsvarende svar for ph.d.-kandidatene og postdoktorene, men det er en noe høyere andel av postdoktorene som svarer at de er mer enn 2 måneder forsinket (Fig. 3).

¹ [COVID-19 related project delays and contract extension application, Results from a nationwide survey among PhDs and postdocs in Norway, carried out August – September 2020](#), Stipendiatororganisasjonene i Norge, 2020

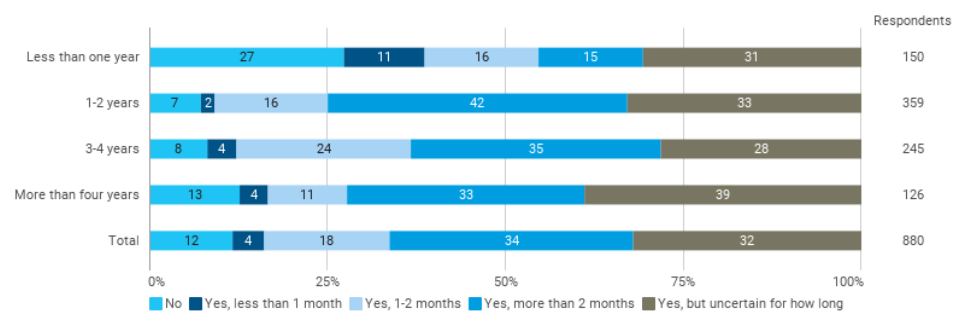
² [Et akademisk annerledesår](#), NIFU rapport 2021:9

Figur 2: Have you suffered delays in your research due to the corona pandemic? Crossed with: To which faculty are you affiliated?

Figur 3: Have you suffered delays in your research due to the corona pandemic? Crossed with: I am a.

Andelen respondenter som rapporterer at de ikke er forsinket er betydelig størst blant dem som er i sitt første år. 27% av denne gruppen svarer at de ikke er blitt forsinket på grunn av koronapandemien (Fig. 4). Det er videre høyest andel av respondentene som har vært i løpet mellom 1-2 år som rapporterer at de er forsinket. Av denne gruppen er 93% forsinket, og 42% av respondentene i denne kategorien svarer at de blir mer enn 2 måneder forsinket, mot gjennomsnittet som ligger på 34%. At andelen kandidater som rapporterer at de er forsinket mer enn 2 måneder er høyest blant respondentene som har vært 1-2 år i stillingen kan henge sammen med at det er i denne delen av løpet mange er på feltarbeid, samler data eller jobber med kilder. Dette er aktiviteter som har vært vanskelig eller ikke mulig gjennom pandemien.

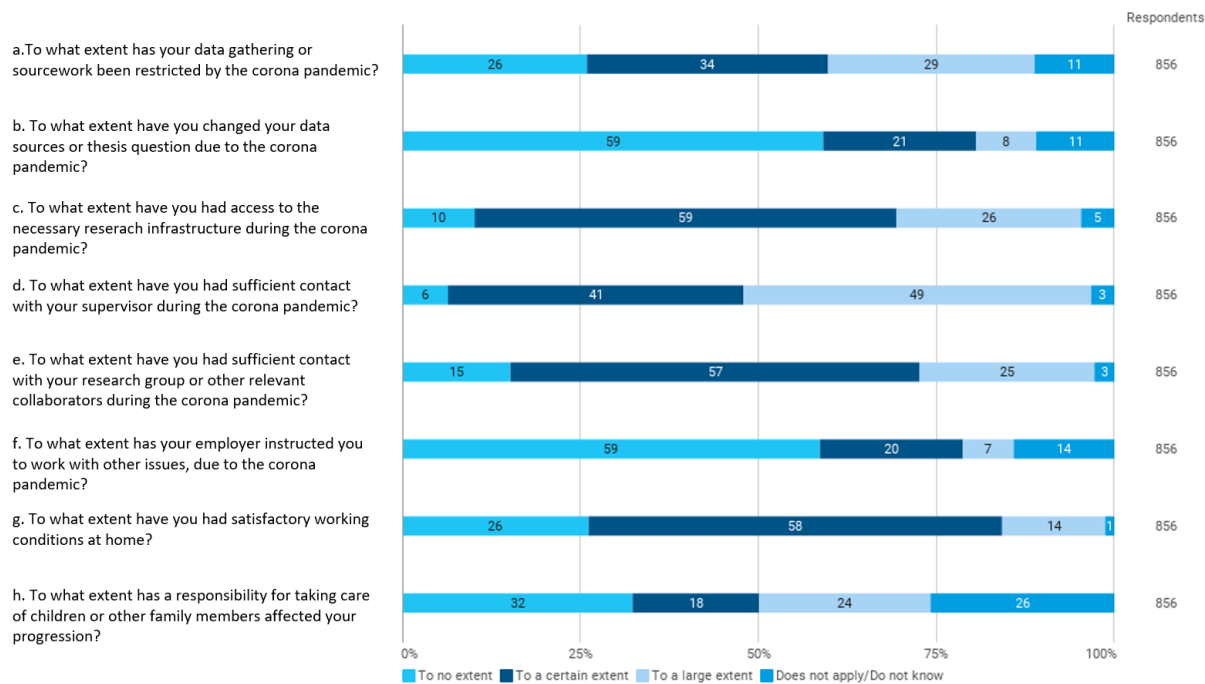

Figur 4: Have you suffered delays in your reserach due to the corona pandemic? Crossed with: For how long have you been a PhD candidate or postdoctoral research fellow?

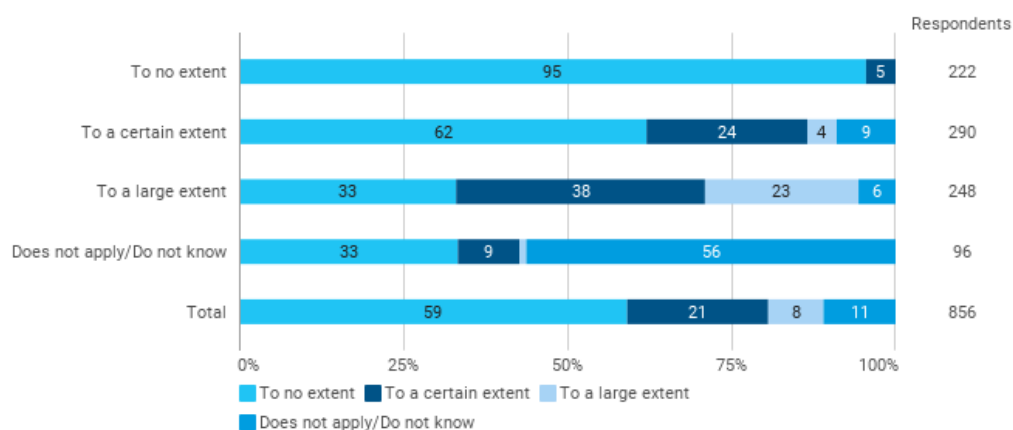
1.1 Kandidatene ble spurt om i hvilken grad en rekke omstendigheter har påvirket fremdriften og arbeidet under pandemien (Fig. 5a-h)

63% av respondentene svarer at datainnsamling eller kildearbeid har blitt påvirket i noen eller stor grad (Fig. 5a), og det er 29% som rapporterer at de har endret datagrunnlaget eller forskningsspørsmålene (Fig. 5b). Av respondentene som rapporterer at datainnsamling eller kildearbeid har i stor grad blitt påvirket av koronapandemien er det 61% som har endret datagrunnlaget eller forskningsspørsmålene i noen (38%) eller stor (23%) grad (Fig. 6).

Respondentene som har vært 1-2 år i programmet svarer i høyere grad at datainnsamling eller kildearbeid har blitt påvirket av korona-pandemien. Det er videre denne gruppen som har endret datagrunnlaget i størst grad. Av denne gruppen svarer 73% at datainnsamling eller kildearbeid har blitt påvirket i noen eller stor grad, og det er 37% som rapporterer at de har endret datagrunnlaget eller forskningsspørsmålene. Dette er samme gruppe hvor høyest andel rapporterer at de er forsinket.

Figur 5: Please indicate to what extent the following circumstances have influenced your progression.

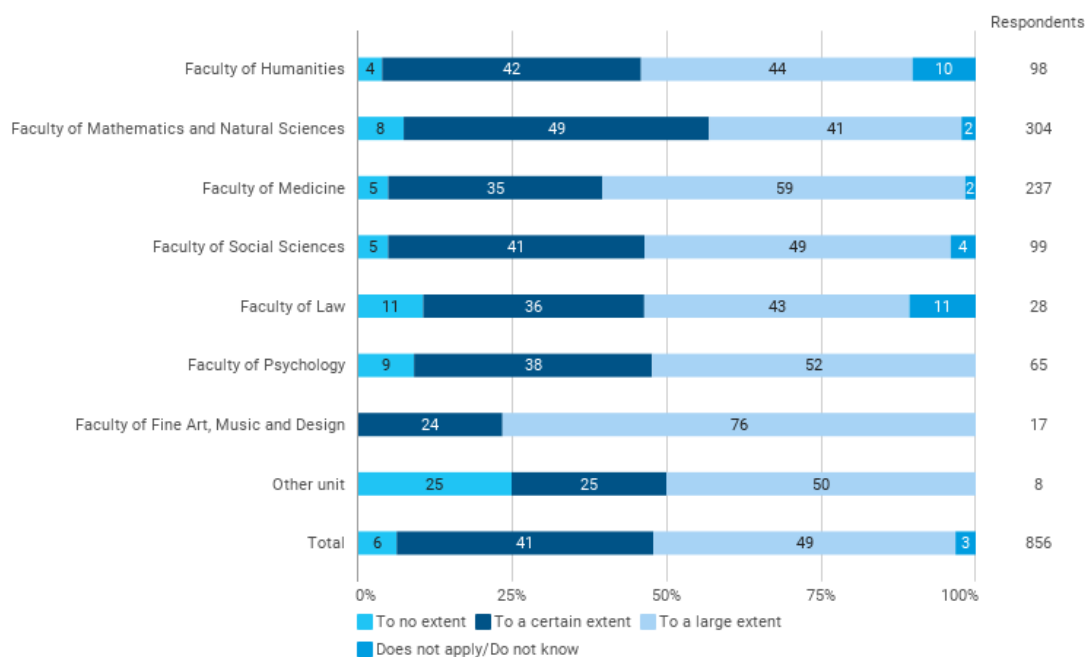

Figur 6: To what extent have you changed your data sources or thesis question due to problems resulting from the corona pandemic? Crossed with: has your data gathering or sourcework been restricted by the corona pandemic?

For å kunne finne ut om koronapandemien har påvirket kandidater som man kan regne som godt integrert i Norge og kandidater som kanskje ikke er like godt integrert, har vi krysset Fig. 5 med spørsmålet om respondenten snakker relativt flytende norsk eller ikke. Resultatene er presentert i Tabell 1. Generelt er det ikke store forskjeller mellom de to gruppene, men det er allikevel noen små forskjeller som kan være verdt å påpeke. På spørsmålene om i hvilken grad datainnsamling og kildearbeid har blitt påvirket, og om respondentene har endret datakilder eller forskningsspørsmål er det en lavere andel av gruppen som ikke snakker flytende norsk som svarer til ingen grad (Tabell 1a-b). Det er videre en lavere andel av respondentene som ikke snakker flytende norsk som i noen eller stor grad har hatt tilgang til forskningsinfrastruktur eller tilstrekkelig kontakt med veileder gjennom pandemien (Tabell 1c-d). Denne gruppen rapporterer i noe høyere grad at de har hatt tilstrekkelig kontakt med forskningsgruppe eller andre relevante samarbeidspartnere (Tabell 1e).

Tabell 1: Please indicate to what extent the following circumstances have influenced your progression? Crossed with: I consider myself quite fluent in Norwegian (har ikke inkludert kategorien "do not wish to reply").

	To no extent			To a certain extent			To a large extent			Does not apply		
	Yes	No	All	Yes	No	All	Yes	No	All	Yes	No	All
a. To what extent has your data gathering or sourcework been affected by the corona pandemic?	31%	16%	26%	33%	35%	34%	27%	33%	29%	9%	16%	11%
b. To what extent have you changed your data sources or thesis question due to the corona pandemic?	63%	51%	59%	22%	21%	21%	8%	10%	8%	7%	18%	11%
c. To what extent have you had access to the necessary research infrastructure during the corona pandemic?	8%	14%	10%	60%	57%	59%	28%	22%	26%	4%	7%	5%
d. To what extent have you had sufficient contact with your supervisor during the corona pandemic?	5%	8%	6%	41%	44%	41%	51%	44%	49%	3%	3%	3%
e. To what extent have you had sufficient contact with your research group or other relevant collaborators during the corona pandemic?	16%	13%	15%	57%	59%	57%	24%	26%	25%	3%	3%	3%
f. To what extent has your employer instructed you to work with other issues, due to the corona pandemic?	64%	48%	59%	19%	22%	20%	5%	11%	7%	11%	20%	14%
g. To what extent have you had sufficient working conditions at home?	24%	30%	26%	59%	57%	58%	16%	12%	14%	1%	1%	2%
h. To what extent has a responsibility for taking care of children or other family members affected your progression?	33%	32%	32%	19%	15%	18%	28%	17%	24%	20%	37%	26%

Figur 7: To what extent have you had sufficient contact with your supervisor during the corona-pandemic? Crossed with: Faculty

Et flertall av kandidatene rapporterer at de i stor eller noen grad har hatt tilgang til nødvendig forskningsinfrastruktur, samt tilstrekkelig kontakt med veileder eller andre relevante samarbeidspartnere (Fig. 5 c-e). Undersøkelsen indikerer at veiledningen i stor grad har fungert gjennom pandemien, og 90% av respondentene svarer at de har i noen (41%) eller stor (49%) grad hatt tilstrekkelig kontakt med veileder (Fig. 5d). Det er noen variasjoner mellom fakultetene på dette spørsmålet (Fig. 7), og man kan trekke fram særlig Det medisinske fakultet og Fakultet for kunst,

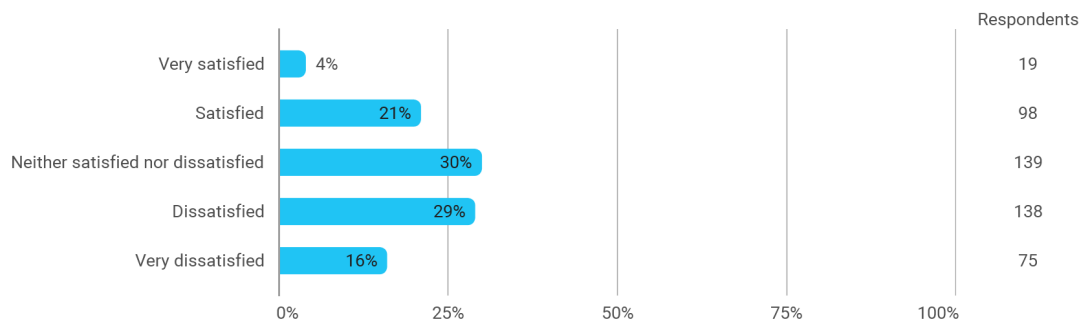
musikk og design hvor hhv 59% og 73% har svart at de i stor grad har hatt tilstrekkelig kontakt med veileder.

Arbeidsgiver har ikke i utstrakt grad satt respondentene til å gjøre andre oppgaver, og 59% svarer at de ikke har blitt gitt andre oppgaver. 27% av respondentene svarer at de i noen (20%) eller stor grad (7%) har blitt gitt andre oppgaver på grunn av pandemien (Fig. 5f).

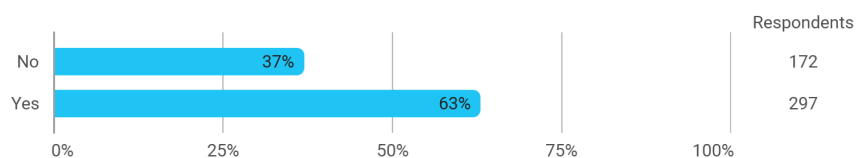
58% av respondentene svarer at de i noen grad har hatt tilfredsstillende arbeidsforhold hjemme, mens 26% svarer at de ikke har hatt tilfredsstillende arbeidsforhold (Figur 5g). I overkant av 40% av respondentene svarer at omsorgsansvar for barn eller andre familiemedlemmer har påvirket framgangen i noen eller stor grad (Fig. 5h).

2 Kontraktsforlengelser

Det ble i undersøkelsen spurt om mottakerne var fornøyd med informasjonen de har fått om mulig kontraktsforlengelse (spørsmålet er kun stilt til ph.d.-kandidater som er ansatt ved UiB). 25% av respondentene svarer at de er fornøyde eller veldig fornøyde (Fig. 8), mens hhv 29% og 16% er misfornøyd eller veldig misfornøyd. 63% av respondentene ønsker mer informasjon om hvordan de kan søke om en forlengelse (Fig. 9).

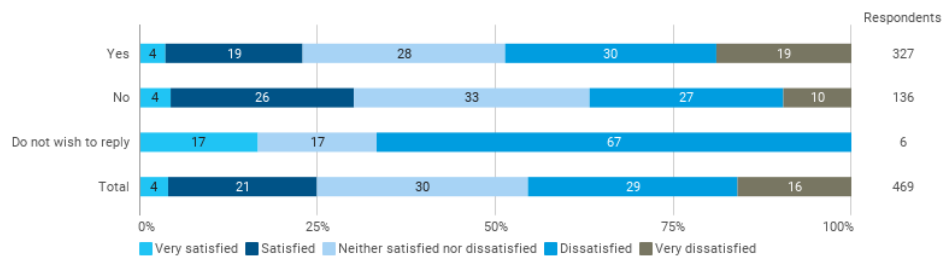

Figur 8: Are you satisfied with the information you received about guidelines for a possible contract extension?

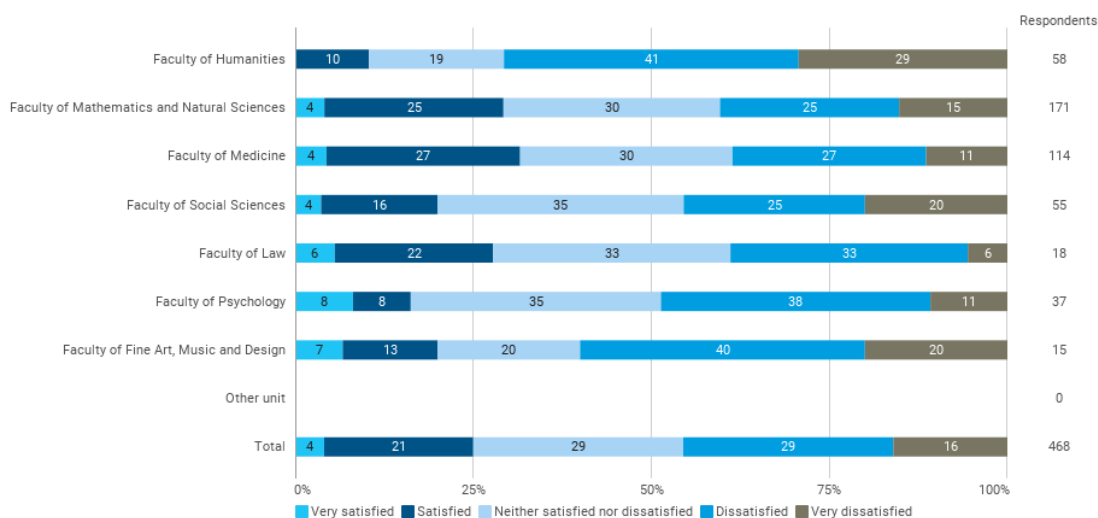
Figur 9: Do you need more information on how to get an extension?

Når man krysser spørsmålet om mottakerne var fornøyd med informasjonen de har fått om mulig kontraktsforlengelse med hvor godt respondentene snakker norsk er det en høyere andel av respondentene som *ikke* snakker godt norsk som er fornøyde med informasjonen de har fått (Fig. 10). 30% av denne gruppen svarer at de er fornøyde eller veldig fornøyde, mot 23% av gruppen som svarer de snakker flytende norsk. I gruppen som ikke snakker flytende norsk er 37% misfornøyd eller veldig misfornøyd med informasjonen de har fått, mot 49% i gruppen som snakker flytende norsk.

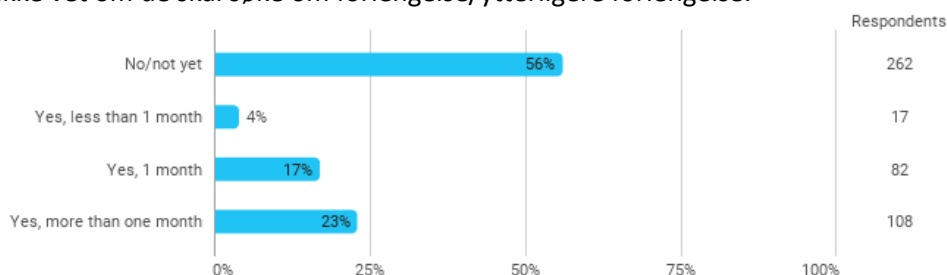
Figur 10: Are you satisfied with the information you received about guidelines for a possible contract extension? Crossed with: I consider myself quite fluent in Norwegian.

Forlengelser, og informasjon om dette, har vært håndtert ved fakultetene, og Figur 11 viser at det noe variasjon mellom fakultetene i hvilken grad respondentene er fornøyd eller ikke med informasjonen de har fått.

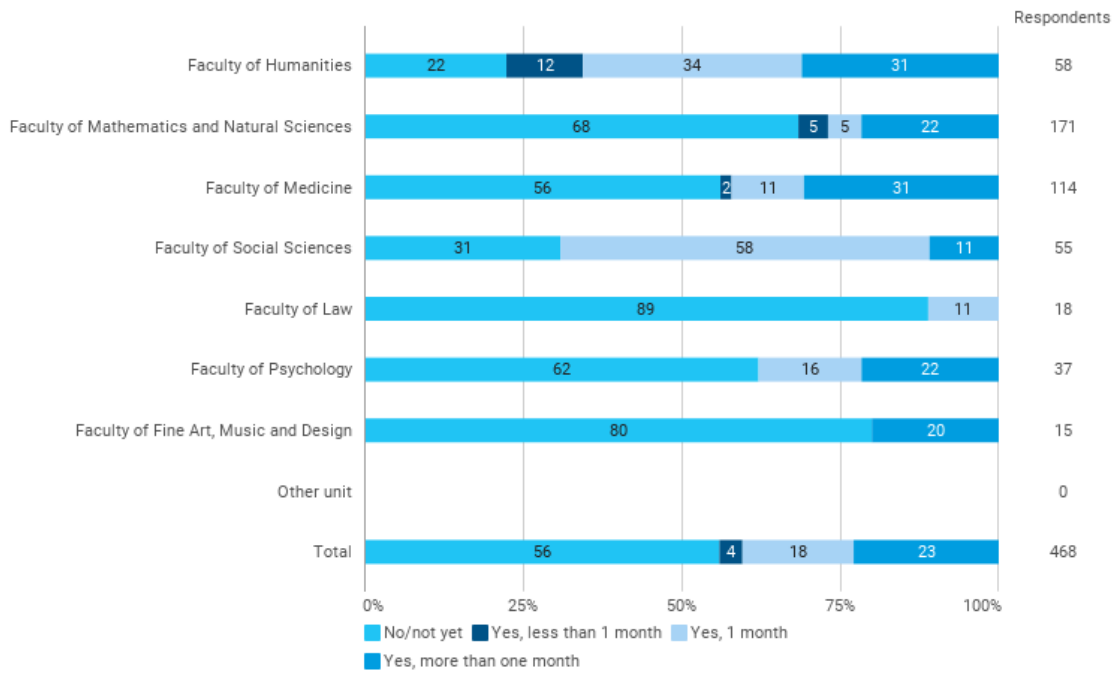

Figur 11: Are you satisfied with the information you received about guidelines for a possible contract extension? Crossed with: To which faculty are you affiliated?

Av respondentene er det 44% som har søkt om forlengelse (kun spurt ph.d.-kandidater ansatt ved UiB) (Fig. 12). På dette spørsmålet er det til dels store variasjoner mellom fakultetene (Fig. 13). Av respondentene som har søkt om forlengelse var det 51% som ved undersøkelsens tidspunkt hadde fått den forlengelsen de søkte om. Kun 1% hadde ikke fått den forlengelsen de søkte om, og 32% visste ikke. 16% hadde fått kortere forlengelse enn de hadde søkt om. 37% av respondentene (kun spurt ph.d.-kandidater ved UiB) planlegger å søke om forlengelse/ytterligere forlengelse, mens 44% svarer at de ikke vet om de skal søke om forlengelse/ytterligere forlengelse.

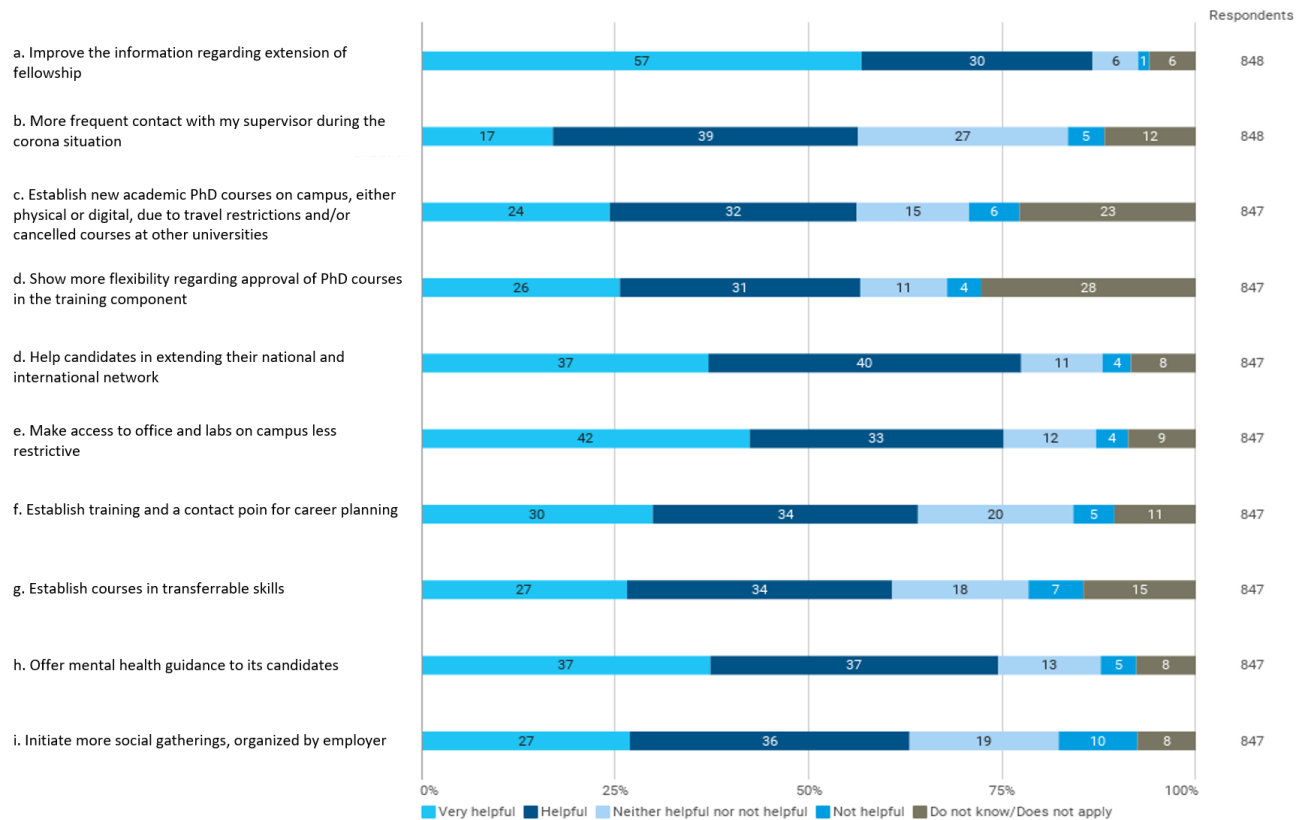
Figur 12: Have you applied for an extension?

Figur 13: Have you applied for an extension? Crossed with: To which faculty are you affiliated?

3. Tiltak og vurdering av nyttilgheten av tiltakene

Mottakerne av undersøkelsen fikk forelagt en rekke forslag til tiltak for å lette situasjonen, og ble bedt om å indikere i hvilken grad disse blir funnet å være nyttige. I Figur 14 vises alle forslagene, og i hvilken grad respondentene vil finne dem nyttige.

Figur 14: How helpful do you think the following measures would be?

Det er tydelig at forslaget om mer informasjon om forlengelser er tiltaket som flest vil finne nyttig (Fig. 14a), og 87% av respondentene svarer at dette er nyttig eller veldig nyttig. I tillegg er det tiltakene om å hjelpe kandidatene med å utvide sine nasjonale og internasjonale nettverk (Fig. 14d) og gjøre tilgang til kontor og lab mindre restriktiv (Fig. 14e) som flest har svart at de vil finne nyttig, og 75% eller mer har funnet tiltakene nyttig eller veldig nyttig. Også tiltaket som er satt i gang av HR-avdelingen, å tilby en psykologisk rådgivningstjeneste, blir godt mottatt, og 74% av respondentene at de vil finne tiltaket nyttig eller veldig nyttig (Fig. 14).

Undersøkelsen viser videre at arbeidet med et karriererådgivningssenter og kurs i overførbare ferdigheter vil komme godt med, og hhv 64% og 61% vil finne de to tiltakene nyttig eller veldig nyttig (Fig. 14f og g).

4. Fritekstsvar

På slutten av undersøkelsen hadde respondentene mulighet til å komme med kommentarer. Det kom inn 251 fritekstkommentarer. Kommentarene er gjennomgått, og delt inn i kategorier. Følgende kategorier ble satt opp:

- A. Tilgang til kontor og campus, feltarbeid/infrastruktur (57)
- B. Hjemmekontor (28)
- C. Forlengelser og informasjon rundt dette (107)
- D. Kurs og konferansetilgang (27)
- E. Samarbeid/internasjonalisering (16)
- F. Oppfølging/veiledning/pliktarbeid (33)
- G. Mental helse (31)
- H. Annet (38)

Flere av fritekstkommentarene ble delt inn i to eller flere kategorier.

En generell tone i kommentarene er fortvilelse over forsinkelser i prosjektet, utfordringer med hjemmekontor, tilgang til lab, kilder og felt. Det fremkommer at mange er usikker, og at det er en krevende situasjon, både med tanke på prosjektet, men også på grunn av mer personlige utfordringer og den mentale utfordringen pandemien har vært for mange. Kommentarene som er kommet inn reflekterer i stor grad svarene som er gitt i spørsmålene over.

I overkant av 40% av kommentarene omhandler forlengelser og informasjon rundt dette. Det er mange som kommenterer at det var uheldig med beskjeden som ble sendt ut tidlig i pandemien om at alle ville få en måneds forlengelse, men som ble trukket tilbake. Mange kommenterer at de ønsker mer og bedre informasjon om hvordan man kan søke om forlengelse, hvem som kan søke og på hvilket grunnlag forlengelser blir innvilget.

Rundt 34% av kommentarene omhandler tilgang til kontor/campus eller problemer rundt feltarbeid/kildearbeid/infrastruktur. Mange rapporterer om utfordrende arbeidssituasjon hjemme, både på grunn av barn, lite plass eller dårlig tilgang til kontorutstyr. Det er videre flere som trekker fram problemer grunnet begrensninger til lab, utførelse av feltarbeid, intervjuer og annet kildearbeid. Disse begrensningene fører til mye usikkerhet med tanke på fremdriften. Utfordringer med den mentale helsen blir nevnt som en ekstra utfordring.

Det fremkommer fra kommentarene at det er mange som opplever bekymringer eller utfordringer med tanke på opplæringsdelen, muligheten til å reise på internasjonale konferanse og generell nettverksbygging. På grunn av pandemien er det flere kurs som er utsatt eller avlyst, gjerne på kort varsel.

Til slutt kan det nevnes at det er en del som ønsker mer oppfølging fra institusjonen, ut over veilederkontakten, og som etterlyser tiltak som medarbeidersamtale og sosiale (digitale) arrangement arrangert av institusjonen.

07.05.21 Marie Eide